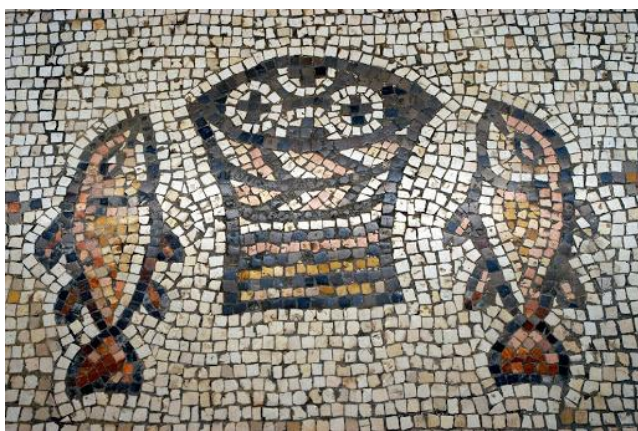

Ochtendgebed op zondag 9 augustus om 10.30 uur op het kerkhof van Skillaerd, Skillaerd 2, 9022BK, Mantgum.

Een ochtendgebed wordt gekenmerkt door ruimte, rust en eenvoud.

Omdat we buiten zijn, kunnen we weer zingen!

Na 11.00 uur ontmoeten we elkaar bij koffie, thee en limonade. Ook als u na 11.00 uur wilt aansluiten, bent u van harte welkom.

Bij zondag 2 augustus: Broodje, hoe is dat?

13 Toen Jezus hiervan hoorde (van de moord op Johannes), week hij per boot uit naar een afgelegen plaats waar hij alleen kon zijn. Maar de mensen kwamen het te weten, en vanuit de steden volgden ze hem over land. 14 Toen hij uit de boot stapte en de grote menigte zag, was hij met ontferming bewogen en hij genas hun zieken.

15 Bij het vallen van de avond kwamen de leerlingen naar hem toe en zeiden: 'Dit is een afgelegen plaats en het is al laat. Stuur de mensen weg, laat ze naar de dorpen gaan om eten voor zichzelf te kopen.' 16 Maar Jezus zei: 'Ze hoeven

niet weg, geven jullie hun maar te eten. 17 Ze antwoordden hem: 'We hebben hier niets, alleen vijf broden en twee vissen. 18 Hij zei: 'Breng ze mij. 19 En nadat hij de mensen opdracht had gegeven op het gras te gaan zitten, nam hij de vijf broden en de twee vissen, keek omhoog naar de hemel, sprak de zegen uit en brak de broden; hij gaf ze aan de leerlingen, en de leerlingen gaven ze door aan de mensen. 20 Iedereen at en werd verzadigd, en toen ze de stukken brood die over waren ophaalden, hadden ze twaalf manden vol. 21 Er hadden ongeveer vijfduizend man gegeten, vrouwen en kinderen niet meegeteld.

Jezus wordt vaak de zoon van God genoemd. Nooit noemt hij zichzelf zo, anderen doen dat. Mattheüs vertelt bijvoorbeeld dat een Romeinse officier die getuige is van de dood van Jezus aan het kruis, zegt: "Deze was nou echt een zoon van God". Jezus noemt zichzelf nooit zo. Hij heeft een andere titel voor zichzelf gereserveerd: mensenzoon. Dat is geen exclusief begrip, dat bepaalde mensen - in dit geval vrouwen en transgenders - uitsluit, maar inclusief (alle mensen insluitend). Daarom lees ik voor mensenzoon: mensenkind. Als Jezus die term gebruikt, spreekt hij altijd in de derde persoon over zichzelf. Als hij zegt: "De mensenzoon zal moeten lijden....." dan heeft hij het over zichzelf. Het lijkt wel alsof hij daar inclusief spreekt: over zichzelf, maar ook over allen die dezelfde weg gaan als hij. Van Jezus als zoon van God heeft de kerk een dogma gemaakt dat veel misverstanden oproept: als Jezus de zoon van God is, hoe zit het dan met Jozef als vader? Tja, dan kom je uit bij de maagdelijke geboorte, waar niemand chocola van kan maken, maar als je een schilderij of een icoon van Maria ziet als een onbeschreven kind dat open staat voor licht en leven, dan "snap" je dat.

Theologie is geen wiskunde, maar eerder te vergelijken met kunst en verbeelding. Schilderijen, verhalen en muziek ga je ook niet ontleden. Je kunt het doen, maar als al dat ontleedwerk klaar is, is het verhaal, schilderij of muziekstuk dood. Kunst moet je zien, horen en er ontvankelijk voor zijn; verder niets.

Bij wonderverhalen bestaat de neiging om van het wonder een mirakel te maken waarbij natuurwetten worden doorbroken om dan te concluderen: Dat kan alleen Jezus. Maar ja, hij is dan ook de zoon van God. Ik heb nooit begrepen wat daar de clou van is, want de hoorder blijft eenzaam achter. De zoon van God trouwens ook. Met Jezus als mensenkind kom ik verder, zover dat ik met Genesis 1 weet dat alle mensenkinderen zijn geschapen naar het beeld van de Schepper en dat de Schepper toen hij erachter kwam dat de mensenkinderen niet snaptten wat dat betekent, een exemplaar heeft geschapen dat sprekend op hem lijkt, zó dat de mensen zeiden: Wat lijkt die op z'n vader! Daarom noemden ze hem zoon van God en meteen vielen ze weer op hun knieën voor hem. Nee, zei Jezus, niet doen! Jullie zijn net zoals ik geschapen naar het beeld van God. God moet je doen, samen.

Je kunt kiezen met welke bril je naar de wereld kijkt. Bij dit literaire werkje zet ik mijn literaire bril op. Er zijn 3 personages: Jezus, de leerlingen, de menigte/de mensen. De leerlingen zien een probleem: veel mensen, het is laat, zij moeten weg van deze afgelegen plaats om eten te kopen. Zij leggen dat bij Jezus neer. Jezus zet de leerlingen aan het werk: *Jullie kunnen hen hier te eten geven.* De leerlingen zeggen: Dat kan niet; wij hebben helemaal niets. Nou ja, vijf broden en twee vissen.

Ik noteer dat de leerlingen twee broden en vijf vissen "niets" noemen. Jezus neemt over: breng die broodjes en visjes maar naar mij. Hij laat de mensen in het gras zitten, zegent de broden, geeft ze aan de leerlingen en de leerlingen geven die weer door aan de mensen. De mensen spelen in dit verhaal een passieve rol. Er wordt over hen gesproken en zij krijgen van de verteller geen tekst. Zo gaat dat meestal, tot op de dag van vandaag. Degenen die spreken en handelingen verrichten, zijn Jezus en de leerlingen.

Het probleem is: onvoldoende voedsel. Jezus en de leerlingen spelen elkaar balletjes toe: wie gaat er wat aan doen? Het mensenkind Jezus verricht twee cruciale handelingen: het tekort zegenen en dan delen. Dan blijkt er meer dan genoeg te zijn. Dat is een wonder boven wonder. Is dat een mirakel? Nee, het is heel gewoon. Een mensenkind kan de was doen, niet alleen, maar samen met andere mensenkinderen. Zo doen wij samen wat niet kan: de honger de wereld uit. Magisch!

In een klein kerkje in Tabgha, aan de noordkant van het meer van Galilea staat een liturgische tafel met daarvóór op de grond een mozaïek van vijf broden en twee vissen. O nee; als je even goed kijkt, zitten er vier broodjes in de mand. Het vijfde broodje is elders. Het ligt op tafel als de eucharistie wordt gevierd, want op de tafel ligt het levende brood om gebroken en gedeeld te worden tot voeding en genezing van velen en dan ook allen. Eucharistia is dankzegging voor het weinige dat na de dankzegging meer dan genoeg blijkt te zijn. Vóór de dankzegging was het "niets".

Bij dit verhaal kun je ook een super-literaire bril opzetten. Dan zijn ook de broden en de vissen personages. Stel je voor dat je een van die broodjes bent en iemand zegt over jou: jij bent niet genoeg. Daarna word je opgepakt en in de handen van het mensenkind Jezus gelegd. Hij zegent jou en hij breekt jou. Jij bent voeding voor iemand anders en die gaat door jou verzadigd naar huis. Broodje: hoe is dat?

Willemien Keuning